

Lamiidlər yarımşinfi – Lamiidae

Acıçiçək sırası – Gentianales

Ağac, kol və ot bitkiləridir. Yarpaqaltlığı adətən olmayan tam ayalı, qarşı-qarşıya, nadirən növbəli və toplu şəkildə düzülən yarpaqları vardır. Çiçəkləri ikicinsli, adətən aktinomorf quruluşlu və 4-5 üzvlüdür. Ginesey adətən 2 meyvəyarpaqcığından əmələ gəlmişdir, yumurtalıq üst və ya altdır. Toxumlar endospermlidir. Sıraya 13 fəsilə daxildir. Tibbi əhəmiyyətə malik olan fəsilələrdən biri də **kəndir fəsiləsidir – Apocynaceae**.

Kəndir fəsiləsi –Apocynaceae

Fəsiləyə əsasən tropik ölkələrdə yayılan 300-ə qədər cins və 1500-ə qədər növ daxildir. Əksər nümayəndələri kol və ya xırda ağac bitkiləridir. Lian şəkildə olan növlərə, nadirən ot və ya yarımkol nümayəndələrinə də təsadüf edilir. Yarpaqlar bütöv və tamkənarlıdır, yarpaqaltlıqları demək olar ki, olmurlar, qarşı-qarşıya, nadirən toplu şəkildə və ya növbəli düzülürlər. Müntəzəm quruluşlu, ikicinsli çiçəkləri simoz çiçəkqrupuna toplanmış və ya tək-tək yerləşmişlər. Çiçəkyanlığı ikiqatdır, əksərən beşüzvlüdür. Kasacıq adətən qaidəsinə qədər demək olar ki, yarılmış olur və bir çox hallarda kasayarpaqcıqlarının qaidəsinin daxili tərəfində vəzicikli pulcuqlar yerləşir. Çiçək tacı borucuqşəkilli, qıfşəkilli, zəğşəkilli və ya nəlbəkiyəbənzər formada olub, əsnəkdə əlavə çıxıntılara malikdir. Çox qısa saplar üzərində yerləşən 5 erkəkciyi vardır. Ginesey senokarpdır və ya demək olar ki, apokarpdır, bütün uzunluğu və ya demək olar ki, bütün uzunluğu boyunca adətən sərbəst olan 2 meyvəyarpaqcığından əmələ gəlmişdir. Onların sütuncuqları bitişikdir və uc hissələri yoğunlaşmış dişicikağzı ilə qurtarır. Yumurtalıq üstüdür. Meyvəsi ikiçalovdur və onun da meyvəcikləri (çalovları) yalnız qaidə hissələri ilə bitişirlər. Toxumlar çox saylıdır və tükçüklərin əmələ gətirdiyi kəkillə təchiz olunmuşlar. Fəsilənin əksər nümayəndələrinin bütün orqanlarında ağ rəngli, südəbənzər şirə toplanır. Süd boruları üzvsüzdürlər.

Fəsilənin nümayəndələrindən strofant, kəndir, rauvolfiya, qıfotu növləri, çəhrayı katarantus və b. tibbi əhəmiyyətə malikdir. Fəsilənin gözəl çiçəkli bəzək bitkiləri olan növləri (oleandr, qıfotu növləri və s.), həmçinin lif almaq üçün istifadə edilən növləri (kəndir) də məlumdur.

Kombe strofantı – Strophantus kombe. Odunlaşmış lian bitkisidir. Qarşı-qarşıya yerləşən ellipsşəkilli, itiüclu yarpaqları vardır. Yarımçətirə toplanmış sarımtraq rəngli taclı çiçəkləri vardır ki, onun da dilimləri uzanaraq burulmuş şnur